

5 møder med formænd og næstformænd for ældre- og seniorråd - august/september 2014

Formænd/næstformænd fra i alt 91 ældre- og seniorråd deltog i et af de 5 møder, der blev afholdt i perioden 27. august til 9. september. Der var i alt 172 deltagere.

Møderne var konstruktive med mange gode input til formand Bent Rasmussen der deltog som mødeleder tillige med sekretariatsleder Marianne Lundsgaard.

Fokus for diskussioner og vægtning mellem emner var forskellig fra møde til møde.

Følgende 2 hovedspørgsmål blev debatteret:

1: Hvilke ældrepolitiske udfordringer oplever vi som ældreråd i kommunerne?

2: Hvad skal være pejlemærker for arbejdet i de kommende år for henholdsvis, ældre/seniorråd som folkevalgte råd, for DANSKE ÆLDRE RÅD som ældrerådernes landsorganisation og for ældrepolitikken i kommunerne?

1: Hvilke ældrepolitiske udfordringer oplever vi som ældreråd i kommunerne? *En opsamling, der ikke medtager alt:*

Spørgsmålet kom i overvejende grad til at handle om de temaer som ældrerådene arbejder med og brænder for i kommunerne. Ikke automatisk ældrepolitiske udfordringer.

Langt hovedparten af rådene har haft valg i efteråret 2013. Hvor mange ny- og genvalgte medlemmer ældrerådet har, er ikke refereret her. En del formænd var nyvalgte formænd og enkelte gav udtryk for: "at det ikke er så let endda".

Stort set alle ældreråd er inddraget i den nye udmøntning af Ældremilliarden og langt hovedparten oplyste, at det havde været en god proces.

Stort set alle ældreråd har et godt samarbejde med politikere og forvaltning, men der er enkelte kommuner, hvor samarbejdet halter, opleves som ikke eksisterende eller hvor der er mangel på dialog. Flere kan se fingeraftryk på kommunalbestyrelsens beslutninger og har faste dialogmøder med politikere og forvaltning.

Stort set alle ældreråd havde på mødet fået det kommunale budget til høring. Nogle havde været tidligt i processen og havde afleveret ønsker til budget, andre var med i høringsfasen. Flere gav udtryk for, at det kommunale budget var svært at gennemskue ikke mindst for nyvalgte ældrerådsmedlemmer.

Der var stor forskel på, om der i kommunerne var budgetteret med nedskæringer på ældreområdet, men ældrerådene er bekymrede for den kommunale økonomi. Dilemmaet mellem at skære på skole eller på ældreområde blev nævnt af flere.

Enkelte ældreråd havde problemer med egen økonomi, mens andre havde fået forhøjet deres budget efter ansøgning og gode argumenter. Enkelte havde ikke eget budget, men fik de midler de søgte om..

En overordnet problemstilling som blev rejst stort set fra alle kommuner i Jylland var at der var for mange tomme ældre- og plejeboliger i kommunen, samt at stærke kræfter arbejder på at etablere friplejehjem i kommunen. Det blev fremført, at friplejehjem er dyrere for kommunen end kommunale pladser.

Flere ældreråd arbejdede for at få køkkener tilbage på plejecentrene, men ellers var mad ikke et debatteret emne.

Et råd har skiftet navn til: Ældre- og seniorrådet – et kompromis mellem at hedde ældreråd eller hedde seniorråd.

Flere formænd nævnedes at de har sat mål for ældrerådets arbejde f.eks.:

- Fra at være i følgegrupper til at være med i styregrupper
- Fra høringspart til aktiv medskabers – interaktivt samarbejde med politikere før høringer
- Ældrerådet skal have helikopter syn – og ikke blive sagsbehandler
- Ældrerådet skal vise at vi er klare i mælet og tør melde rent ud i høringssvar og møder
- Vi skal være på forkant og gøre vores indflydelse gældende inden sager kommer til høring. Vi får lettere vores synspunkter igennem inden sager kommer til høring
- Vi bider os fast i nogle kerneområder og gør mindre ud af andre områder. Eksempler på kerneområder var: borgere med demens, ensomhed, trafik
- Det skal være trygt at bo og trygt at færdes i xxxx kommune
- Ensomhed er koblet til nedskæringer på transport – sænkning af transportniveau fører til øget ensomhed
- Vi vælger et par kerneområder (fokusområder) , som vi arbejder mere i dybden med i årets løb

Enkelte nævnede ideer til at komme godt i gang som et nyt ældreråd:

- Vi indbød det nyvalgte ældreråd til et internat, hvor vi fik drøftet alt fra a til å
- Vi holdt en visionsdag for de nyvalgte ældreråd og klargjorde, hvad der er ældrerådets opgaver og udformede et katalog over ældrerådets opgaver
- Hvert medlem af ældrerådet har til opgave at følge et udvalg – og også gerne komme til byrådsmøderne
- Vi besøger sygehuset to gange årligt

2: Pejlemærker for arbejdet – såvel for DANSKE ÆLDRE RÅD som for ældre- og seniorråd

Der blev på de 5 møder listet mange forskellige pejlemærker for såvel ældreråd, som for DANSKE ÆLDRE RÅD. Pejlemærkerne er i nedenstående sammenskrevet fra de 5 møder, da de kan tjene som en huskeliste for såvel DANSKE ÆLDRE RÅDs bestyrelse, som for de enkelte ældreråd.

Velfærdssamfundet: Være opmærksomme på, at nedskæringer i servicesamfundet ikke rammer de svageste eksempel: Hvem vejleder plejehjemsbeboere ift. økonomi – før var det pensionskontoret, hvem er det nu? Eksempler på nylige nedskæringer: (apotekerudsalg, rådgivning, posthuse ikke foretage indbetalinger, digitale postkasser.

Borgerservice: Fungerer borgerservice for såvel friske som svage ældre. Hvem tager sig af de svageste? Præcisering af, at medarbejdere gerne selv må være opsøgende.

Frivillige: Samfundet udfordres med det store fokus på frivillige til at løse mange opgaver. Der er behov for en overordnet diskussion af frivilligområdet og en udmøntning af charter om frivilligt arbejde.

Brugerundersøgelser: Vær opmærksom på den øgede brug af brugerundersøgelser. Viser brugerundersøgelser det rette billede? Brugertilfredshedsundersøgelser er en parodi!

Synlighed: Ældrerådet skal blive mere synligt ikke mindst overfor unge ældre. Brug første oktober til at synliggøre ældrerådet og brug lokale medier.

Velfærdsteknologi: Vi skal være kritiske ift. hvem der skal betale og hvilke problemer teknologien løser. Meget er kejserens nye klæder.

Lov om rehabilitering: Nytænkning, men det er nødvendigt at der i de 98 kommuner – følges op på, om rehabilitering virker. Ældrerådene skal også klædes på til at forstå rehabiliteringstankegangen.

Digitaliseringen: Der er fortsat huller ift. brug, vejledning, tilgængelighed m.m. Hvem der det der kommer i klemme i de enkelte kommuner ? Ældrerådet skal følge op på, at kommunerne gør hvad de skal. Vi hylder valgfrihed, men den findes ikke på det digitale område!

Etiske spørgsmål: Vi skal drøfte etiske spørgsmål ift. digitalisering, rehabilitering, pårørende, velfærdsteknologi m.m.. Husk at tage disse drøftelser i ældrerådet!

Har vi et paradigmeskifte: til at vi fremover i øget grad får ansvar for eget liv – og vil vi det?

Udlisitering: Der mangler specifikationer for kommunerne. Føres der tilsyn med de udlisiterede opgaver? Hvem fører tilsynene?

Rengøring som privat ydelse og ikke offentlig – bliver et spørgsmål ældrerådene skal ruste sig til i fremtiden

Pårørende: Der bør ligge klare aftaler for, hvad pårørende forventes at udføre. Familie (pårørende) og frivillige må ikke udnyttes til plejeopgaver. Pårørende bør ikke udføre plejeopgaver eller skal i hvert fald kompenseres, hvis de gør ift. øvrige opgaver i hjemmet.

Der bør være en grænse for at flytte opgaver til de pårørende – hvor er den? Hvem sætter grænsen?

Plejepersonalet: Uddannelse af plejepersonale – her mangler fortsat ikke mindst ift. rehabilitering og demens, men også bedre uddannelse af visitatorer ift. dialog med borgeren.

Regionsældreråd: Regionsældreråd bør lovfæstes og have høringsret på de regionale samarbejder.

Klager: Kan der findes en ny model så klager behandles hurtigere og så ældrerådene kan følge med i klageniveauet i kommunen?

Ensomhed: Ensomhed er alles ansvar – også ældrerådets!

Demens: Der bør være demensudredning og en demensplan i alle kommuner!

Fremtidens plejeopgaver: hvordan er demografien (pas på KLs tal) og hvad siger forskerne. Fokus på ledige plejehjems- og ældreboliger.

Valg til ældreråd: DANSKE ÆLDRE RÅD skal arbejde for lovfæstelse af fremmødevalg, samt for at fredsvalg ikke kan aftales mellem ældreråd og kommunalbestyrelse. Tag

kontakt til KL og kommunalpolitikere og drøft høringsfrister, ældreråds inddragelse, kommunalpolitikere kan blive bedre til at lytte til forslag og råd fra ældrerådene.

PIU – De nye patientinddragelsesudvalg: hvordan bruge de nye patientinddragelsesudvalg?

Ældremilliarden: Hold fokus på at midlerne bruges som bevilget i kommunerne og arbejde for at de fortsat er øremærkede.

Sundhedsaftaler: hvem er høringsberettiget, og hvad skal ældrerådene gøre for at blive høringsberettigede?

Udskrivningsproblematikken fra hospitaler: flere falder mellem 2 stole og der er en stor genindlæggelsesprocent. Er økonomien skruet rigtig sammen mellem kommune og region ift hospitalsindlæggelser og genindlæggelser?